

Közgazdász

A MARX KÁROLY KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

III. ÉVFOLYAM, 5. SZÁM.

Ara: 30 fillér.

1961. FEBRUÁR 23.

IFJÚSÁG A SZOCIALIZMUSÉRT — KÖZÖMBÖSSÉGGEL?

A PÉNZÜGY II/2 MUNKÁJÁRÓL

A PÜ II/2-es csoportgyűlésére indultam, hogy riportot készítsék az „Ifjúság a szocializmusért mozgalomban” tett kötelezettségeik teljesítéséről. A gyűlés azonban elmaradt. Úgy döntöttek: nyolc hiányzó kicsit sok, megtartják inkább pár nap múlva.

Azért még maradtam egy ideig és beszélgettem Csikós Ferencsel, a második évfolyam kari KISZ-vezetőjének tagjával és Szentesi Edit KISZ-csoportvezetővel. Ennek alapján kialakult bennem a csoport képe, valószínűleg nem teljes képe, hiszen csak a két elvtársra való beszélgetés alapján bontakozott ki. Leszámítva belőlük az esetleges torzításokat, olyan problémákat vetettek fel, amelyek általános érdeklődésre tarthatnak számon.

Mozi vagy csoporttervezlet?

Szentesi Edit panaszkodott, hogy a csoport nem eléggé érdeklődik a kollektív munka iránt. A mostani gyűlésre nyolcan nem jöttek el, néhányan be sem jelentették előre, sőt, volt olyan is, aki közölte, hogy moziba kell mennie. (Meg kell mondani, hogy a szervezést későn kezdték el.)

A gyűlésnek eredetileg az „Ifjúság a szocializmusért” vállalások teljesítését kellett volna kiértékelnie, arról kérdeztem őket, hogy is áll ez a dolog, teljesíti-e a csoport a vállalt kötelezettségeket? Meg kell azt is mondanom, hogy akik a gyűlésre eljöttek, azok nem hozták magukkal vállalási lapjukat, sőt, vannak, akik el is veszítették.

A csoport tanulmányi eredménye 0,4-et javult a múlt évhez képest. Szentesi Edit maga 2,71-ről 3,86-ra javított. Az UV-k száma is 20-ról 13-ra csökkent. De enyhén szólva furcsa dolog az, hogy bár Csemniczy Katalin tanulmányi felelősnek UV-je volt a múlt vizsgaidőszakban, tisztségében a csoport év elején megerősítetve és most újra UV-t szerzett.

Politikai órákat az évfolyam átlagánál megfelelő számban tartottak, de az aktivitás gyenge volt. Az év elején rendezett kiránduláson kívül más közös megmozdulásuk nem volt, illetve volt egy „csoportbuli”, de erről majd később. Ifjú agitátorok, Venczel József, igyekeznek ellátni feladatát, de munkáját jobban össze kellene hangolnia a csoportvezető munkájával.

A társadalmi munka vállalást kevesen teljesítették, ezért az alapszervi vezetőséget hibáztatják, mondván, nem biztosított megfelelő munkakörülményeket, és ha biztosított, azt sem közölte időben. Ezt a szemrehányást az alapszervi vezetőségnek meg kell szivlelnie.

A kultúrunkára is jellemző volt a közömbösség, a pangás. Kultúrosok, Rupp András rendes, jól tanuló, de nem aktív, nem mutatott önálló kezdeményezést.

Számottevő kulturális megmozdulásuk volt emlékeztető

tes csoportbulijuk. Ezen történt meg, hogy a csoport két tagja, Vágó Imre és Kiss Mihály valamin összeszólkóztak és ebből a spicces veszekedésből az lett, hogy a többiek előtt trágárságokat mondtak, durván megsértették leánycsoport-társukat, de megsértettek botrányos viselkedésükkel minden jelenlevőt. Nem mentés, hogy spiccesen tették ezt, mert az ilyen csoportbulikra nem inni mennek az emberek, és hogy valaki ilyen helyen nem tud mértéket tartani, az a többiek semmibe vevését jelenti.

Hogy viselkednek egyébként, hogy vesznek részt a csoport munkájában?

Kiss Mihály aktív munkát végzett az Ifjú Gárdában, most is aktívan dolgozik a kultúrosztályon, de a csoportjában nem hajlandó semmi munkára és egyenesen negatív szerepet játszik.

Vágó Imre a közelmúltban lett KISZ-tag. Azt szokták mondani: „új seprű, jó seprű”. Hogyan bizonyította hát Vágó Imre, hogy méltó a KISZ-tagságra? Bizonyította ezt azzal, hogy amikor a csoport a Lágymányoson dolgozott, ő ott kinevezte magát „felügyelőnek” és lögött. Meg azzal bizonyította, hogy amikor felkérték politikai előadás tartására, nem volt rá hajlandó, úgymond: miért pont őt szúrták ki? Szomorú, hogy éppen Kiss Mihály segít neki kifogást.

Itt szeretném megemlíteni, hogy a csoportot keresztül-kasul hálózzák személyi ellentétek, és amíg ezt fel nem szelmezzük, addig nehezen képzelhető el a problémák megoldása.

És a többiek?

Eddig 7 nevet említettem. Mi a helyzet a többi 12 emberrel?

Lelkiismeretesen ellátja a dolgát Surányi János jegyzetfelelős. Csak azért említem, hogy nem KISZ-tag, mert két kivétellel a csoport minden tagja egyben tagja a KISZ-nek is.

Meg kell még említeni Laurencics Gáborról is, aki legalább csinálnak valamit. Aktívan részt vesz a színjátszó körben — ez jó. Kevésbé jó azonban, hogy két UV-je van, viselkedése visszahúzó, sőt, cinikus. Szándékosan a végére hagytam Szentesi Editet és Csikós Ferencet.

Csikós Ferenc, a második évfolyam általános agit-proposa. Nagyon aktív, lelkes ember, a kudarcok és a közömbösség nem elkészerítik, hanem tettekre ösztönzik. Szerinte sokat segített a csoportvezetőnek. Szentesi Editnek eltérő a véleménye: Igaz, hogy Csikós elvtárs kritizál, ostromoz, de neki más segítség kellene.

Szentesi Edit ez év elején lett KISZ csoportvezető. Ahogy elmondja, bizakodással, tervekkel indult, de bizony most mindezt elég sirónan mondja. Elvesztette a kedvét, a bizalmát, talán legszívesebben megfutna. Mi ennek az oka? Ő végrehaj-

totta az utasításokat, egyéni agitációt is folytatott, de a csoport másfél év után, bár az első évben jól indult, még mindig nem közösség, mincs megfelelő szellem, általános a passzivitás. Ő nem tudja, mi ennek az oka.

Oka volt ennek egyrészt ő is, hogy rajta kezdjük, mert egy KISZ csoportvezetőnek több kezdeményezést kell mutatnia, és nem szabad hamar elcsüggednie. Tapasztalatlan volt ebben a munkában és segítség híján, tervszerűtlenül, ésszerűtlenül dolgozott.

Kinlódj egyedül! — vagy segítünk?

Hibás volt az egész csoport együtt és külön-külön. Mikor Szentesi Editet megválasztották csoportvezetőnek, akkor ezzel azt akarták mondani, hogy tessék, kinlódj tovább te, vagy azt, hogy most majd te fogod össze a mi közös munkánkat és ebben segítségére leszünk? Hibásak voltak azok az elvtársak is, akik más területen jól elvégzik munkájukat, de csoportjuk életében már kevésbé vesznek részt, vagy éppen rossz példával, mint Kiss Mihály.

Es hogy ez a helyzet kialakulhatott a PÜ II/2-ben, abban nagyon hibás az alapszervi vezetőség is. Ha látják, hogy a csoportvezető gyenge a feladatára, miért nem adtak neki több segítséget.

Sajnos, valószínű, hogy más csoportokban is van hasonló probléma, még mindig sok ember van, aki nem találta meg helyét az egyetem közösségében. Mindenre meg lehet találni a felelőst, akit korholunk és aki mossa magát, de most az a lényeg, hogy megkeressük gyenge pontjainkat és kollektív felelősségtudattal segítségünk egymásnak abban, hogy kommunista emberekké váljunk.

— Rágendörf —

A vizsgaidőszak utáni rövid pihenő alatt, otthoni tartózkodásom idején sikerült néhány környékbeli tsz-be eljutnom.

Legtöbbjük új, egy-két éve dolgoznak együtt, éppen ezért van gondjuk, nem megy minden úgy, ahogy kellene. Mikor elindultam, figyelmeztettek, hogy nem fogok rózsás állapotokat találni. Kevés a munkaerő, elmaradtak a betakarítással, alacsony lesz a munkaegység. Igaz, ezek a bajok sok helyen megvannak, kisebb vagy nagyobb mértékben, de láttam, évről évre jobban megy majd, mert az emberek elfogadják, megértik, hogy lehet és érdemes közösen dolgozni, és rajtuk múlik, hogy milyen hasznát látják ennek.

Sorra jártuk a falvakat. A Terményforgalmi Vállalat vezetői szerződéseket kötöttek a tsz-ekkel, közben tanácsot adtak, segítettek, ahol lehet. Inkább csak hallgattam a beszélgetéseket, sok mindent megtudtam belőle úgy is, ha én nem kérdeztem. Cserhátalpon, a Béke Tsz-

Köszöntjük a nőket

Fájdalma hősies, amikor megszüli gyermekét; gondoskodása, szeretete, áldozatkészsége mérhetetlen, amellyel a jövő nemzedéket neveli. Munkája sokszor nélkülözhetetlen, biztatása erőt adó, bája életét szelít — ez ő, a NŐ. S hogy nem csupán egyetlen család, hanem egy nagyobb védelmezője, gyámolatója is, azt a ma már világszerte működő, és újabban is alakuló női szervezetek munkája, harca bizonyítja.

1910. március 8-án, a szocialista nők II. nemzetközi konferenciáján Klara Zetkin javaslatára március 8-át a világ asszonyainak nemzetközi ünnepévé nyilvánították, megemlékezésül 40 ezer New York-i konfektóvarrónő győzelmes sztrájkharcára, amely az amerikai nők első nagy tömegmegmozdulása volt.

Azóta 51 év telt el. A nők újabb jogokat vívtak ki maguknak. A szocializmus országában a nők a gyakorlatban is bizonyítják, hogy munkájuk épp oly értékes, mint a férfiaké. A ma még elnyomott országok asszonyai is egyre inkább felismerik helyzetük tartatlanságát és harcot indítanak jogaikért.

Köszöntjük a nőket, kollegáinkat, munkatársainkat a nemzetközi nőnap alkalmából.

Az Egyetemi Tanács hírei

Az oktatási reform keretében szaktanácsadók vizsgálják felül az egyes szakok tananyagait és javaslatot tesznek azok módosítására.

A bizottságok jelentéseit az egyetemi tanács folyamatosan tárgyalja. Február 14-én a külkereskedelmi szaktanács, február 21-én a földrajzi szaktanács javaslatait vitatta meg az egyetemi tanács. A legközelebbi ülésen, február 28-án a nyelvi és a belkereskedelmi szaktanácsok jelentését tárgyalja.

Komócsin Zoltán elvtárs tartott egyetemünkön előadást február 15-én Ifjúságunk feladatai a szocializmus építésében címmel. A témát a legutóbbi nyilatkozatban foglaltak alapján tárgyalta az előadó.

Az előadást lelkes hangulatú röpgyűlés követte, melyen kifejezésre juttatták egyetemünk dolgozói és hallgatói a gyarmatosítók kongói gaztettei felett érzett felháborodásukat. A röpgyűlésen a gyarmati ifjúság képviselői is felszólaltak. A résztvevők táviratban fejezték ki tiltakozásukat.

Szellemi vetélkedővel összekapcsolt nyelvi klubdelután május 1 tiszteletére

A Nyelvi Intézet az idei tanévben is megszervezi a külkereskedelmi szakos hallgatók hetnyelvű klubdelutánját. A proletár nemzetköziségnek erre a szép tavaszi ünnepére mindig lelkesen készülődnek a külkereskedelmi szakos hallgatói, hogy énekszóval, verssel, zeneszámokkal bizonyítsák: a nyelvet nemcsak szakmai munkájukban akarják felhasználni, hanem az idegen nyelvek segítségével más népek kultúrájához is közelebb akarnak jutni. Ezzel is segíteni kívánják a népek közti barátságot és megértést.

Az idei klubdelután terve kissé eltér a szokott kerettől, és másszor tűzi — ezúttal először — a napjainkban annyira kedvelt szellemi vetélkedést is. Efelőre csak a negyedik évfolyam hallgatói indulnak a nyelvi versenyen. Valamennyien szigorlat előtt állnak és hamarosan komoly formában is számot kell adniuk a mély év alatt elsajátított nyelvi ismereteikről. Ez a kis „erőpróba” bizonyára jó előgyakorlat lesz, és növelni

fogja önbizalmukat. A többi külkereskedelmi szakos hallgató a versenynek csak passzív hallgatósága lesz, mégis sokat tanulhat a versenyzők feleleteiből, mert a kérdések a tananyaghoz kapcsolódnak. A verseny témakörei: 1. gyorsfordítás, 2. nyelvtani kérdés, 3. az illető nyelvország kultúrája köréből feltett kérdés.

Az idén még a szokottnál is nagyobb érdeklődésre lehet számítani a klubnap iránt. Ezt a szép hagyományt a KISZ-szervezet is ápolja és a klubnap kapcsolódik az egyetemünkön egyre jobban kibontakozó „Ifjúság a szocializmusért” mozgalomhoz. Az ünnepély aktív résztvevői számára — ha erre vállalat tettek — a részvétel teljesítményének számít és közelebb viszi őket a jelvénytulajdonosokhoz. Az egyetemi KISZ-szervezet azonban nemcsak erkölcsileg támogatja ennek a kedves diákhagyománynak az ápolását: a KISZ-bizottság a szellemi verseny győztesei számára 300 forint jutalomdíjat is felajánlott.

Ezt láttam otthon

ben a kisegítő könyvelő fogad. Annnyira városi ember, hogy szinte meglepő itt, a kis falu tsz-irodáján látni. Csak egy évre jött ki a tsz-be, de otthon érzi magát, s ő mondja: „Ötvenforintos munkaegységet érnek el, ha 15 ember hazajönne, aki megszökött a földtől.” (Most csak 22 forint a munkaegység.)

Úgy látom, nem lesz baj a könyveléssel, ha ő visszamegy. A tsz választott könyvelője is ért a dolgához, javakorú parasztember, de a szemében fiatalos fény, hiszi, amit csinál, s kitartóan dolgozik érte.

A szomszéd falu Cserhátalpon, a Petőfi Tsz-ben körülbelül 27 forint a munkaegység, s volt olyan, aki 24000 forintot keresett az év folyamán, a zárszámadásról 8000 forint készpénzt vitt haza. Megvannak elégedve, úgy mondják: „Ha egyéniék lennénk, akkor sem maradt volna több.”

Gyertvan Mihály bácsi, a

Szabadság Tsz tagja önként vállalkozik beszélgető társnak. 69 éves, 10 éve dolgozik a tsz-ben. Már nyugdíjas, de még ott áll a „helyén”, a fiatal állatokat gondozza, s mondja, mennyire szeret az ő „állatvodájával” foglalkozni. Náluk 28—29 forint lesz a munkaegység. Elégedett.

Terényben rosszabbul állnak a dolgok. Egy éve alakult a tsz, most első zárszámadáskor a munkaegység a tervezettnél csak a felét teszik ki. Nem volt jó a munkafegyelem, a tagok hozzájárultak a közös vagyonhoz, így nem csoda, ha eredményük gyenge. Az elnök bosszankodik, hogy közölje a tagokkal a 15 forintot; de hisz nem ő a hibás, a lelkét beleadta, mióta megválasztották, eszével és szívével dolgozott, mikor érték meg már a tagok, hogy a közösrre úgy kell vigyázniuk, mint korábban a sajátjukra, hiszen most is az övék, s azelőtt a sajátjukon

dolgoztak, ha jövedelmet akartak, most is dolgozniuk kell, hogy nagyobb legyen a munkaegység.

A még két éve saját földjén gazdálkodó középparaszt most egy nagy közösség ügyeit intézi. Nemrég lett párttag.

Herencsényben ismerős a tsz-elnök. Nem gondoltam, hogy itt fogok vele találkozni, hiszen néhány hónappal ezelőtt a városban dolgozott, munkásember. Most mégis otthonosan mozog az emberek között is, a munkájában is. Nagy tervekkel, bizakodó hangulatban kezdenek ehhez az évhez. Másképpen, jobban csinálják, mint tavaly. — Ez a véleményük az év elején.

Ezt láttam. Másutt sem, Nógrádban sem fájdalom nélkül születnek az új közösségek. De az első, vagy második együtt töltött év után, úgy látszik, kevesebb lesz a zökkenő és jobban érvényesül az új, magasabbrendű közös gazdaság előnye.

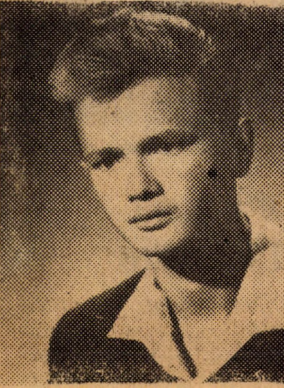
Golperger István

Szabó Gábor
I. agrár-pénzügy

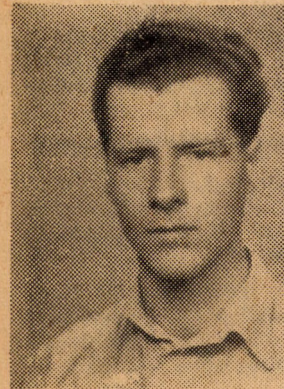
Kerepesi Katalin
II. „A” tanári

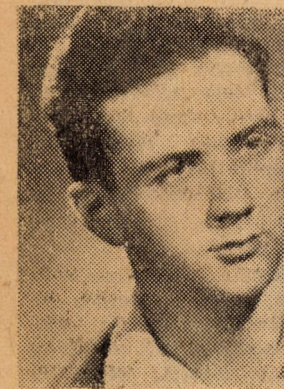
Rozgonyi Tamás
II. „A” tanári

Égető Emese
III. általános

Fabók Zsolt
III/1 pénzügy

Gárdos János
III/3 külker.

— Te, én vagyok az anyád, jó lesz, ha megjegyzed.
— Jól van, de hol az előszóda?
— Ott jobbra, az asztal helyén. De mi lesz már azzal a kártyával?
Bábéli hangzavar uralkodik a kultúrosztály nagyobbik helyiségében. Próbálnak a színjátszók. Ebből, a kivülállónak érthetetlen társalgásból alakul majd ki Imre Gábor — Bojcsuk Vladimir: „Üzlet az udvarban” című darabja. Megkértem Vadász Gyulát, a rádió fiatal rendezőjét, hogy mondjon néhány szót a csoport munkájáról.

„Harmadik éve foglalkozom az egyetlen színjátszóival, jelenleg mintegy 25-en vagyunk. Szereplőhiány ugyan nincs, de minden tehetséges hallgatót szívesen látunk.”
Az utóbbi években több különböző témájú és színvonalú darabot mutatott be a csoport (Brecht: Rettegés és nyomorúság a Harmadik Birodalomban, Frisch: ... És a holtak újra énekelnek, Drson: Amerikából jöttem stb.) és ezek alapján a darabválasztás elég öletszerűnek látszik. Mi határozza meg a műsorpolitikát, s ki választja ki a darabokat?
„Műkedvelő együtteseknél, különösen pedig nálunk, ahol a csoport tagjai viszonylag gyorsan cserélődnek, igen nehéz egységes műsorpolitikát kidolgozni. Alapvető szempontunk mindig az, mire képes a csoport egésze. Figyelemmel vagyunk arra is, hogy a választott darab lehetőleg aktuális

legyen. Ez a darab, az „Üzlet az udvarban”, amelyet április elején mutatunk majd be, a huliganizmus problémájával foglalkozik.
Általában hányszor mutatnak be egy darabot?
„Eddig elég kevésszer, mert nem volt rá lehetőségünk. A hallgatók, sajnos, nem törődnek eléggé a csoporttal, hiszen még kollégiumi előadásainkra is többen jöhetnek el. Pedig a csoport megérdemli, mert szép dolgokat produkált már, s többször kivívta a szakértők elismerését is. A jövőben igyekszünk többször előadni egy-egy darabunkat. Ellátogatunk nagyüzemekbe, Csepelre, az Egyesült Izzóba, munkásszállásokra, az illetékes szervekkel való megegyezés alapján.”
Milyen problémái vannak a csoportnak?
„Nincs megfelelő lehetőségünk a próbákhoz. Az előadótértermek emelvényei keskenyek, a klubban, a zenekar próbatermében, vagy a kultúrosztály helyiségeiben nem lehet rendesen dolgozni. Színpadra volna szükségünk. A Makarenko utcai kollégiumban van színpad, de idáig még nem kaptunk rá engedélyt, hogy ott próbálhassunk. Jó lenne, ha a KISZ-bizottság segítené megoldani ezt a kérdést.”

Milyen tervei vannak a csoportnak?
„A mostani darab színrevitele után megkezdjük Hans Pfeiffer: „A lampionok ünnepe” című háborúellenes darabjának próbáit.”
J. Z.

„Ha ma másképpen ábrázolom — vagy szerényebben: igyekszem ábrázolni — a falut, mint régen, ez elsősorban a nézőpont megváltozásában tapasztalható. Ez a nézőpont — nem önkényesen, hanem a megváltozott valóság parancsa szerint — tárgyabb: a világból több fér bele” — írja Darvas József új drámájáról — és éppen ez az új szemlélet a dráma legfőbb erénye.

Valóban új hangot üt meg az író, szakítva az elmúlt évek paraszttémájú darabjainak áldramaiságával, vagy sokszor erőltetett humorával, mely csak az élet súlyos problémái mellett és mögött meghúzódozó könnyedébb, vidámabb képét mutatta az újba átlépő parasztságunk életének. Darvas nem riadt vissza a lelki problémák felvetésétől és elemzésétől sem, melyeket ez az átmenet, ez az út vált ki.

Ez éppen azért nagyon jelentős, mert aktuális. Mert ez a változás sorskérdése a magyar nép nagy tömegét kitevő parasztságnak. Nem egyszerű folyamat az új életformába való átmenet. Sok bonyodalommal, kételkedéssel és néha ellenségeskedéssel párosul; sok esetben tragikus színezettel, mert parasztsá-

gunkban szokatlan erővel él az éltető föld szeretete, melyhez még bizonytalanság és bizalmatlanság is társul.
Ezeket tárja bátran a néző elé az író, és igyekszik megoldani a felvetődő számos kérdést — ezt azonban már nem teljes sikerrel.

A dráma lényegében a két testvér, Bónis József és Lajos időleges szembeállításával, a parasztság és az új életforma közti összeütközést hangsúlyozza. A darabnak az adja drámaiságát, az igazán mély problémák felvetésének lehetőségét, hogy itt végeredményben a két testvéren dől el: megalakul-e a szövetkezet, vagy nem. A városból visszatért tanító, József, minden erejével harcba indul a szövetkezetért, bízva osztályában és igazságában, és e harcban legnagyobb ellenfele saját testvére lesz.

Ez az összeütközés az egész dráma lényege, itt csúcsozódik ki a sokrétű mondánivaló, de sajnos, ennek a lényegnek csak a felvetése sikerült maradéktalanul, s ez a lényeg csak a darab első felében domborodik ki a maga teljességében, olyannyira, hogy a felvetett problémák, akár több dráma írására is lehetőséget nyújtottak volna.

A második felvonás bálí jelenete szerkezetileg és tartalmilag kiváló írói megoldás, a rendezésnek viszont sajnos ez a leggyengébben sikerült része. A jellemek kifejlődése itt szinte észrevétlenül tovább fokozódik, és megtöltődik drámaisággal. Mind izgatottabbak lesznek a ki nem mondott érzések és gondolatok is. Itt érződik meg igazán a falu lakóinak nagy lelki megrázkódása, de mégis az általánosan jól jelentő új életbe való indulás változatos útjának nehézségei. Kialakul a drámai csúcspont — azonban a darabban itt bizonyos törés áll be.

Az író az adódó nagy lehetőségeket nem tudja teljes mértékben kiaknázni. Nem tudja a drámaiságot úgy fokozni, hogy az szinte égettővé váljon, hogy eggyek legyünk a hősökkel, hogy a nézők számára megokolt legyen a megoldás. Az író valójában nem a megoldás folyamatát, hanem csak a végeredményt mutatja be; így a megoldás folyamata nem teljes, nem meggyőző, sőt nem is egészen indokolt. (Nehéz elhinni, hogy pár óra leforgása alatt, minden különösebb ráhatás nélkül, lelkileg is így meg tudott volna változni Bónis Lajos).

Az író előtt sokkal nagyobb és sokkal kifejezőbb lehetőségek álltak. A darab „happy end”-es befejezése sem eléggé indokolt, nem meggyőző, mert egyes vonásaiban erőltetett.

Az író nyilatkozatában kijelenti, hogy alakjainak gondolkodásmódját, beszédstílusát igyekezett közelíteni az értelmiséghez, ezzel a mintegy előremutatva. Azonban egyes helyeken ezt feleslegesen tarthatjuk, (pl. a pesti aszfalthumor erőltetett alkalmazását a falusi környezetben) hasonlóan egyes kisebb szereplők beállítását is, melyeket bátran sablonosnak is nevezhetünk. (Bencsik Antal, V. drák, Kálmánka). Ezek az alakok lényegileg nem vitték előre a dráma cselekményét és különösebb, illetve újabb mondanivalóval sem szolgáltak.

E kisebb-nagyobb hibák figyelembevételével is nyugodtan kijelenthetjük, hogy a darab sikeres. Hogy vitatkozunk rajta, ez csak jó. (Igazán csak jó alkotásokon lehet vitatkozni).

Az új szemléletű, mely gondolatokkal töltött darab az utóbbi évek egyik legjobb paraszttémájú drámája, éppen azért, mert társadalmunk egyik legfontosabb problémáját igyekeztek megvilágítani az igazság és a haladás tudatos, művészi eszközeivel.

Szigeti Ernő

Még egyszer — a „kolleginákról”

Bár az oly sokszor emlegetett kollegina választás lapunk elmúlt számában ismertettük, hozzáfűzve a szerkesztőség álláspontját is, mégis, úgy érzem, mint ha egy-két ponton adós maradtam volna. Adós, a kifejezés jó értelmében, abban, hogy a felmerült problémákra világos választ adjak.

Arra gondolok itt, amiben érzésem szerint felületes és félreérthető kijelentést tettem, szívfórtottam a kolleginát, „le kell tenned fölőlegesen cipelt terhedet”, a vallást. Nyilvánvaló, hogy a felszólítás szó szerinti értelmezése helytelen. A vallás nem az a teher, amelyről egy elhatározással meg lehet szabadulni, helyesebben, amelyről a megszabadulást olyan egyszerűen el lehet határozni.

A már felépített szocialista társadalomban sem szűnik meg teljesen a vallás minden maradványa, őt, de még tíz év alatt sem. Talán szükségtelen most arra utalni, hogy a Szovjetunióban még ma is élnek és működnek az egyházak. Ha figyelembe vesszük, hogy a vallásnak hány évezredes gyökerei vannak, és hogy a tudat megváltozása, mint felépítményben végbemenő változás, csak követi az alap változásait, akkor a lassú átalakulás — természetesnek tűnik. Mégis, a mai helyzetben azt kell mondanom, hogy az emberek tudatának átformálása meggyorsítható a marxista-leninista felvilágosító propaganda és nevelőmunka fokozásával. Az emberek látják ezen elmélet gyakorlati igazolását, a szocialista tábornak a társadalmi tevékenység minden területén elért sikereit. És ezek tények, melyek mindenkiben

felvetik a kérdést, vajon hogy lehetett mindezt elérni? Nos, hogy itt az emberek milyen álláspontokra helyezkednek, az döntő mértékben függ attól, hogy a kommunisztáknak mennyire sikerül kiaknázni a helyzet adta lehetőségeit, rámutatni, nem véletlen, hanem szükségszerű, hogy éppen mi tudunk felmutatni ilyen eredményeket.

Visszatérve az egyes emberek tudatához, természetesen ennek az átalakulása sem máról holnapra megy végbe, és az is igaz, hogy aki 18 évig szigorú vallásos nevelést kapott, és továbbra is vallásos környezetben (család, rokonság) tölti idejének jó részét, az nem fog egyszerre szembefordulni addigi, vélt meggyőződésével, és nem utolsósorban családjával. De végeredményében hiába kapott valaki akármilyen vallásos nevelést, a világ folyását nem lehet páholyból nézni, hanem a dolgok menetének mindenki maga is részese, a társadalom életének minden jelentős mozzanata visszhangra talál az egyes emberekben. És ezen a ponton okvetlenül összeütközik a két világnézet... Azaz egy tényezőt még kihagytam, azt ti., hogy nem kevesen vannak olyanok, akik igyekeznek tudomásul nem venni a körülöttük zajló életet. Lemondanak az események értékeléséről, gondolván, hogy így azok hatása alól is kivonták magukat. Erre csak azt lehet mondani: mélysegesen tévednek. Badarság az az elképzelés, amely szerint, ha én nem törődöm a társadalommal, hát a társadalom sem törődik velem. Lehet, hogy egyeseket ma nem érdekel a béke és háború kérdése, de vajon egy esetleges háborúban megválogatnák-e, hogy ki legyen az ál-

dozat, vajon nem egyformán érint-e mindenkit a háború, attól függetlenül, hogy törődött-e politikával vagy sem?

Szükségesnek tartottam ezt külön megemlíteni, mert az általános helyzet az, hogy akiknek még vannak vallásos problémái, azoknál legtöbbször nem abban van a hiba, hogy a különböző eseményekkel kapcsolatban helytelen álláspontokra helyezkednek, hanem főleg abban, hogy nem foglalnak állást. Így igyekeznek elkerülni az összeütközést megszokott felfogásuk és a számukra új jelenségek között.

Aki nem foglal állást, az elvtelen. Az elvtelen ember közvetlenül nem ártalmas a társadalom számára. Azt, hogy ő elvtelen, rajta kívül senki sem tudja biztosan. A hallgatag emberről nem lehet eljónteni, hogy azért hallgat, mert nincs véleménye, vagy azért, mert éppenséggel más, a társadalomra, a közösségre nézve káros véleménye van. Politikai tárgyat is meg lehet tanulni jelesre, anélkül, hogy az abban foglaltak valamit többet is jelentsenek, mint bonyolult szóhalmozat.

Az eddigiekből, úgy gondolom, világosan kitűnik: a vallás elleni propaganda első és legfontosabb eszköze az, amellyel a vallásos embereket rá lehet bírni arra, hogy törődjenek a világ eseményeivel. Ez szerintem csak az agitátorokon múlik. De kik legyenek ezek az agitátorok? Mindenki, aki úgy érzi, hogy valami köze van a szocialista rendszerhez! Nem elég magunkban megállapítani, hogy a szocializmus hívei vagyunk. Aki egy eszmét igazán magáénak vall, az teljes erejével vitázik, küzd azért, hogy másokat is megnyerjen.

Az agitátorok feladata tehát egyetemünk minden „kollegináját” elindítani, támogatni azon az úton, amely végül is a vallással való teljes leszámolásához vezet. Természetes, hogy nem lenne helyes mindenkihez egy „nyílt levelet” írni, és hogy a megnyerő munkában más hangot kell használni általában, mint amilyen én szoltam levelemben. Ugyanakkor egy lépést sem tagítok meggyőződésemről, hogy szükség van „nyílt levelekre”, beleértve azt a hangvételt is, amelyet a levélben alkalmaztam. Különösen, amikor az ateista propagandamunkának olyan szélcsendje van, mint amilyen az elmúlt félévben volt.

Gaal Gyula

A KISZ-klub hírei

Március 16-án házi zongoraversenyt rendezünk, ugyan-csak a KISZ-klubban. Jelenkezni lehet az alapszervi kultúrfelelősnél.

Az újjászervezett irodalmi kör idei műsortervében három nagyobb rendezvény szerepel — Tavasz, Május, és Az egyetem humora.

A József Attila olvasómozgalom félévi beszámolatának időpontja: március 29. és április 28. Kérjük, hogy az érdekeltek megfelelő beosztással tegyenek eleget kötelezettségüknek.

Megjelent a Világosság

februári száma. Közli Loris Gallica tanulmányát a XXI. egyetemes zsinat előkészületeiről. Tarján Imre „Trón és oltár” címen a francia klerikalizmusnak a világi oktatás elleni új támadásával foglalkozik. Tanulmányokat olvashatunk ezenkívül az élet keletkezéséről, napfogyatkozás és babona kapcsolatáról. Francis Baconról Szigeti József írt megemlékezést.

„FORINT A HÓVIRÁG”

Válaszol: A MENZAVEZETŐ

Az egyetlen mindig szóbeszéd tárgya volt a menza, azonban az utóbbi két-három hónapban talán a szokásosnál is több panasz és kifogás merült fel. Megkértük Margit néni, a menza vezetőjét, hogy válaszoljon ezzel kapcsolatban néhány olyan

kérdésre, amely mindnyájunkat foglalkoztat. Egy riport természetesen nem oldhatja meg a problémákat, de szeretnénk véget vetni az előforduló felelőtlen megjegyzéseknek és ismételt felhívni az illetékesek figyelmét néhány, minden bizonnyal megoldható problémára.

jel sült kenyérral megelégedni. Ezen a helyzeten nem tudunk változtatni. A hallgatók figyelmét többször felhivtuk már, hogy az étkezéshez csak két szelet kenyér jár. Ennek ellenére sokan többet vittek el, ugyanakkor naponta kilószámra dobtuk moslékba az otthagyt egész szelet kenyeret. A kenyér ára is beleszámít az ebéd árába, nem szabad pocskolnunk. Egy szalvétát adunk a kenyérhez, többet nem tudunk, mert többször annyi is elfogy, mint ahány étkezünk van.

(Megjegyzés: Ezzel semmiképpen nem értünk egyet, hiszen az evészközöket étkezés előtt feltétlenül le kell törölni, erre elhasználduk az az egy szalvétát, ráadásul sokszor át is vedvesedik a tálcától. Valamiképpen biztosítani kellene még egy szalvétát mindenki számára. Kérjük a menza vezetőjét, hogy tegye ezt meg, hiszen nem jelent tetemes költséget.)

Kérdés: Milyen beleszólása van a KISZ-nek a menza ügyeihez?

Válasz: Gyakorlatilag semmi, hiszen az étterem a Pest-Budai Üzemi Vendéglátó Vállalathoz tartozik. Jó lenne azonban, ha a KISZ alakítana egy menzabizottságot, ami segítségünkre lehetne néhány kérdés megoldásában.

(Megjegyzés: Tudomásom szerint a KISZ-bizottság létrehozott egy menzaellenőrző csoportot, amely azonban nem működik. Mutatja ezt az, hogy Margit néni sem tud róla, az egyik tagja, pedig őszintén megmondta, hogy fogalma sincs, mi lenne a feladata, mert azonkívül, hogy a csoportot létrehozták, még semmi nem történt.)

Jakab Zoltán

Kérdés: Miért zsirosak a tálcák, a tányérok és a poharak? Miért piszkos az étterem kövezete?

Válasz: A műanyag, amiből a tálcák és poharak készültek, még szárazon is zsíros tapintású, nedvesen még inkább. Ezt megszüntetni nem tudjuk. Az utóbbi hetekben azért javult a helyzet, mert a tálcákat a konyhaszemélyzet eltörülgeti, amennyire az időből futja. Az evészközök és poharak mosogatása is sok időbe kerül, mindegyiket da-

rabonként törülgetni nem tudjuk. Az étterem kövét hetenként egyszer mossák fel. Téli időben nehéz tisztán tartani, mert a legkisebb eső után is azonnal csupa sár lesz.

(Megjegyzés: Ez mindenképpen kevés, a higiéniát így nem lehet biztosítani. Módot kellene találni arra, hogy legalább két-három naponként felfossák a követ.)

Kérdés: Miért egyhangú a menzai koszt, és miért izetlen sokszor az étel?

Válasz: Itt vannak a legnagyobb nehézségeink, mert a beszerzési lehetőségek nagyon rosszak. A Mirelit Vállalatnál jóformán csak keltkásos és spenót van, a burgonya, amit kapunk a szállító vállalatától, olyan rossz, hogy átlagosan 30 százaléka selejt. Néhány hete a száraztészta és a liszt beszerzése is megnehezült. A beszerzési nehézségek miatt kényszerülhet a menza vezetőse arra, hogy egy időre hetenként kétszer tartson hűtőtalan napot. Ezt már több

egyetemi étteremben bevezették.

Közétkeztetésnél úgy főzni lehetetlen, hogy mindenkinek kedvére legyen. A vendéglátóipari előírások szerint az ételkeztetéshez kevés fűszerrel kell elkészíteni, hogy mindenki kedve szerint ízesíthesse utána. A só- és paprikatartókat az étkezők részben eltörték, jórészt pedig — sajnos, így van — hazavitték. Mindenestre szólni fogok a konyháknak, hogy a leveket ezután jobban sózzák meg.

Kérdés: Általános a panasz, hogy kicsik az adagok, különösen a hús. Mi ennek az oka, mekkora az előírt hús-mennyiség?

Válasz: A menza, mint minden közétkeztetési üzem, forint-tervvel dolgozik. Egy 1948-as miniszteri rendelet szabályozta még ma is a költségnormát, jöllehet az árak azóta jelentősen megváltoztak. Jelenleg egy ebédre 4,54 forint, egy vacsorára 3,50 forint a norma. Amennyivel a hallgatók többet fizetnek, abból

fedezzük a rezsit, és abból adódik a vállalat nyeresége is. Az egyetemi dolgozók a menüért azért fizetnek csak 3,40-et, mert érték állami támogatás is jár, ami a hallgatók étkezésénél nincsen.

A forint-terv keretein belül általában 9 dg nyershús jut adagonként, ami megfőzve, 4,5–5 dg lesz.

Kérdés: Miért emelkedtek az árak a la carte-on?

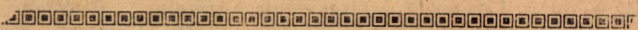
Válasz: Az a la carte étkezéshez a nyersanyagot nem a szállító vállalatától kapjuk, hanem piacon vásároljuk. Az a la carte napiáron dolgozik, az eladási ár a nyersanyag-költség 150 százaléka. Az áremelkedés az őszi-téli szokásos élelmiszer áremelkedés kö-

vetkezménye. A közkedvelt hasábburgonya azért drágult meg, és az adag is azért csökkent, mert itt idáig nem tartottuk be az említett előírást, s ez az étel ráfizetéses volt. A rossz minőségű burgonya nagy selejtje is hozzájárult az áremelkedéshez.

Kérdés: Miért kellett bevezetni a kenyérosztást? Mi az oka annak, hogy jóformán sohasem kapnak a hallgatók friss kenyeret? Miért nem adnak legalább két szalvétát az étkezéshez?

Válasz: A kenyeret mindig délutánonként hozzák másnapra, miután az üzletek igé-

nyét már kielégítették. Így az étterem gyakran kénytelen a szállítási napot megelőző éj-

Még javíthatunk...

A második évfolyam számvitel szak február 22-én tartotta munkaértekezletét, amelyen az elmúlt fél év munkáját az Ifjúság a szocializmusért próba vállalatának teljesítését vitatták meg.

Papp János KISZ-csoportvezető tartott beszámolót. A mozgalomban mindenki részt vesz. Így mennyiségi javításra nincs lehetőség, viszont a minőségre, a vállalatok teljesítésén sok a javítani való. Tanulmányi átlageredményünk 3,4, az egyetemi és a kari átlag alatt marad. Ennek magyarázatát főként a szemináriumokra való nem kielégítő készültségben kell keresnünk. Mivel a vállalat egész évre szól, még nem késő az eredményen javítani. Azt is megállapítottuk, hogy egyesek a vállalatok megtelekora túlbecsülték képességeiket. Politikai gazdaságtanból a csoportos vállalat 3,51 százalék volt, a tényleges teljesítés 3,35. Ezt a csoportot a másik ideológiai tárgy a történelmi materializmus évvégi vizsgáin kell kiköszörölnünk. A csoport véleménye, hogy általában nincs szükség a csoport számszerű vállalatára, mert az egyéni átlagok növekedése maga után vonja a csoportátlag növekedését is.

A politikai vállalatok terén... Az ateista körön túlnem tudunk részt venni. A politikai kör munkája fejlő-

dést mutat. A továbbiakban színvonalasabb, vitaindító előadások tartása a cél. Politikai intelligenciánk, az újságolvasás kielégítő. Új feladatunk: felvettük a kapcsolatot az Április 4 Gépgyár „Béke” szocialista brigádjával. Politikai problémáink megoldásához a közös politikai foglalkozásokat látjuk szükségesnek, amikor közelebb kerülünk egymáshoz és mi is sokat tanulhatnánk a munkásfiataloktól.

Kulturmunkánk egyénenként kielégítő, de a csoportos vállalat teljesítésével baj van. A vállalat három szindarab helyett csak egyet néztünk meg. Hibát róható fel, hogy a csoportból a József Attila olvasómozgalomra senki nem jelentkezett. A KISZ nyári építőtáborába a jelentkezés kielégítő. Ránézésre a hűsörás mozgalom felévi teljesítése is jó. Az átlag 11,5 óra, de az átlag mögött egyeseknél hűs óra teljesítése, másoknál 5 óra, illetve semmi húzódik meg. A sportvállalatok teljesítése nem mondható jónak. Igaz, ebben nemcsak mi vagyunk ludasok. A csillagtúrán 52 százalékos volt a részvétel. A házi versenyek iránt csak a fiúk közt volt érdeklődés. Az MHS-ben és a társadalmi, edzői, sportvezetői tanfolyamokon való részvételre nem volt lehetőség.

Kolics Károly állami felelős főként a csoport fegyelméről beszélt. Ez általában nem kielégítő. Az előadások, a szemináriumok, a csoportgyűlések fegyelmét javítani kell. Első feladat a tanulmányi fegyelmén terén az, hogy a csoport minden tagja 8 órákor jelenjen meg az egyetemen, és ne előkelő idegenként 9–10 órákor libegjen be.

A hozzászólók főként a tanulmányi kérdéseket érintették. Elénk vitát váltott ki, vállalja-e a csoport, hogy a politikai gazdaságtan előadás előtt mindenki átnézi a jegyzetet, mert mint az általános szakos tapasztalat mutatja — e módszerrel kevesebb munkával jobb eredményt lehet elérni. A csoport állásfoglalása: ezt ne vállaljuk közösen, mert mindenki egyéni módszerrel tanul. Felvetődött az a kérdés, hogy a gyakorlati tárgyakból, konkrétan a statisztikából 4–5-en tanuljunk közösen. Ez a kérdés függőben maradt, mert nyilvánvaló, hogy az anyagot mindenkinek egyedül kell elsajátítani, közösen csak egymás konzultálásáról lehet szó. Az értekezlet végén Kolics állami csoportvezető örömmel állapította meg, hogy bár összes problémáinkat megvitátni nem tudtuk, a tagság fegyelme és aktivitása az előző csoportgyűlésekhez képest lényeges javulást mutat.

L. S.

MI A VÉLEMÉNYED IFJÚSÁGUNKRÓL?

A Komszomolszkaja Pravda közvéleménykutatására beérkezett válaszokból

A Komszomolszkaja Pravda közvéleménykutatást végzett az ifjúság körében, a Társadalomtudományi Intézet által kiadott kérdések alapján, hogy ki hogyan értékeli saját nemzedékének munkáját, magatartását.

Az első kérdés általánosan veti fel az ifjúságról alkotott képet. A válaszok közül nagyon kevés volt olyan, amely egyoldalúan foglalt állást és határozott igennel állította volna, hogy meg van elégedve nemzedékével, de olyan sem akadt, aki csak a rossz tulajdonságait látta volna meg.

Idézzünk talán egy közgaz-

dászt: „Véleményem inkább pozitív, mert büszke vagyok az ifjúság sikereire, a tudomány, a technika és a mezőgazdaság terén. Tetszik nekem, hogy mind nagyobb feladatokra lehet a fiatalokra bízni, s azokat sikerrel oldják meg. Sajnos vannak még közöttünk télen emberek, akikben nincs elég „tűz” és fantázia.”

Egy autójavító szakmunkás szintén ezzel a kérdéssel foglalkozik:

„Ha őszintén akarok lenni, nekem jobban tetszik a húszévesnél idősebb generáció. Ők átértékelték a háború éveit, emlékeznek a kenyér-, cukor-, vaj- és egyéb gondokra, míg a fiatalabb nemzedék megszokta, hogy mindene megvan, s talán éppen ezért passzívabb, sok időt fordítanak haszontalan dolgokra, nem törődnek sem saját, sem embertársaik érdekeivel.”

A következő kérdésre, hogy: mit tart az ifjúság legjobb tulajdonságának — érdemes idézni egy moszkvai rendőr válaszból:

„Legfőbb jellemvonása, s egyben legfőbb erőssége a szovjet ifjúságnak a békére való törekvés és az, hogy kommunista módon akar élni és dolgozni.”

De a legjobban az ragad meg engem, hogy az „enyém” szót teljesen száműzte a „miénk” kifejezés. Amikor dolgozni mentünk azt mondtuk az „mi üzünk”, a „mi kolhozunk”. Ez a szó „miénk” mindig büszkeséggel tölt el, mert benne rejlik egész szovjet társadalmunk lényege — írja a fent is idézett közgazdász.

A legtöbb levélíró foglalkozik az ifjúság negatív vonásaival is. Szinte állandóan visszatérő probléma a huliganizmus, a részegeskedés, a verekezés, a külföldi divat majmolása, a fiúk és lányok közötti egészségtelen kapcsolat. Van aki azt hiányolja, hogy nem veszik komolyan a társadalmi munkát és a végtelenségig közömbösek, passzívok. Egy-egy levélíró határozottan kijelenti:

„... s mindezért ki a felelős? Azok az emberek, akik ma az is közömbösen mennek el a kirívó esetek mellett!”

Arra a kérdésre, hogy: Az ifjúságnak vannak-e meghatá-

rozott céljai, szinte egyöntetű határozott igennel válaszoltak. Természetesen ezen belül mindenkinek más és más a célja. Ki orvos, ki mérnök, van aki jó szakmunkás, ismét más festő, vagy szobrász szeretne lenni, de van kinek gyermeke nevelése a legfőbb probléma és ezt a feladatát akarja a legjobban elvégezni. Egy szakember írja:

„Hogyan alakul ki a cél elképzelése az emberben? Először álom — majd cél — és végül valóság. De, hogy ezt a valóságot elérjük, nagyon sokat kell dolgoznom érte. Én már a valóság fázisánál tartok, ezért nem beszélhetek nagy célokról, amit még el kell érnem. Tökéletesen kielégít a munkám — meg aztán ott van a kisfiam. Azt akarom, hogy olyan ember váljon belőle, aki mindenütt megállja a helyét, kommunista módon él és dolgozik. Mindent szeretnék megadni neki, ami az én gyermekkoromból hiányzott.”

Többen csak egy szóval válaszoltak „Ember szeretnék lenni!”

Egyik-másik levélből kicsendül az őszinte önkorholás. „Kár, hogy nem egy pár év-

vel ezelőtt tisztáztam magamban, hogy mi is a céloom az életben. Most 28 éves fejjel kezdtem el tanulni, míg az ifjúság legfogékonyabb éveit haszontalan dolgokra feccséltem el.

Az életen el kell gondolkozni, s asi ezt nem teszi meg, az primitív ember.” — írja egy alma-atai munkás.

Mások jóleső érzéssel állapítják meg: „A célcomat elértem, ebben biztos vagyok, hiszen minden megtettem, ami csak módomban állt. Tanultam olvastam és igyekeztem a legjobb erőmmel dolgozni. Az ifjúság feladatait így foglaltam össze — figyelni, látni, utazni, kérdezni — minél többet! De ne feledkezzünk el a test műveléséről sem. Sportoljunk, Jelszavunk legyen az, ami az ókori görögöké volt — Műveld szellemedet és tested egyaránt, mert csak így leszel tökéletes ember. Azt hiszem, hogy a mi társadalmunk minden lehetőséget megad az ifjúságnak, hogy céljait elérje, s ha nem gótt meg bennünket az átkozott atomháború, úgy gondolom, hogy a célok valósággá válnak.”

Világi Éva

NAPFOGYATKOZÁS

Február 15. 8.50: Szinte diákkendelésre, az első óraszűnet elején volt a napfogytakozás tetőpontja. 10 pernyi időre közgazdászok lepték el a kísérteties fényben csillogó Dimitrov teret.

Gyanakvó tekintetek vizsgálják a Nap elleni merényletet. Egyesek szabad szemmel, mások rögtönzött segédeszközök (kormozott üveg, napszemüveg, fekete filmszalag, autószelepvédő stb.) segítségével nézik a ritka eseményt.

Foto: Faklen Pál

NAGY TÉLI KÖD

Indulunk, s nagyon elégedett vagyok. Kezünk, amibe kerül. Ennyit igazán megengedhetek magamnak. Végigsuhanunk a Népköztársaság útján, Engels tér, Kiskörút. Itt erre mintha más lenne az idő, mint mifelénk. Kezd szitálni a köd. A Kálvin téri a sofőr megkérdi: „Elég lesz-e az épület sarkáig, vagy vigyem a bejárat elé? Az utóbbi drágább, mert kicsit kerülni kell.” Ez még azt hiszi, hogy koldús vagyok és nincs pénzem. Hannyal megnezem az órát, még 4 perccel van. Miért ne kerülhetnék? Miért ne lássák a kapu előtt, hogy taxival jöttem? Miért ne pukkadjanak, akik ismernek? „Lehet a beelőlk, s mondóm a vezetőnek: „Dimitrov tér, egyetem.” El-

szűk melléktucába. Itt már minden vastag ködlepellebe burkolódzott. Alig-alig lehet kivenni, hogy kétoldalt házak állnak. A ködöt késsel lehetne vágni, akár csak Londonban. Eszembe jut a két közismert szegedi papucs egy londoni üzlet kirakatában, s elmesélem a sofőrnek. Legalább ezt kapja tőlem, hisz borralalót úgysem adok, elvégre az ország leghaladóbb egyetemére járok. Most valami keménybe ütököztünk. Föld! Föld! — akarom mondani, járda. Ha ezután minden simán megy, rögtön ott vagyunk. Fizetek, de nem tudom kinyitni az ajtót. A sofőr segít, de gúnyosan mosolyog. Nem baj. „Vizszontlátásra!” — mondom hangosan, s magamban

még utánagondolom, hogy sohanapján. Egyébként ebben a tömény ködben senki sem látta, hogy autóm érkeztem. Talán jobb is. Villámgyorsan a második emeleten termek. A folyosón előttem megy a barátom. Osonva előzöm meg, hogy ne kelljen találkoznom vele. Minden pillanat drága. Még elég sokan jönnek, ez azonban nem vigasztal. Nálam ugyanis egy perccel múlt nyolc. Bárcsak sietne az óram! A halántékom szédítően lüktet, mire felloholok a harmadikra.

Becssek a terembe. Az óra már elkezdődött. „Elnézést... a késésért, de a köd... miatt nehezen... jött a villamos.” — lihegtem, mire így oktat ki az egyik kollégám: „Miért nem vágod magad taxiba?”

Dudás Péter

Nem hátrál a teheráni egyetem

Február 21-én Teheránban megnyílt a medzsim (parlament) 20. ülésszaka, a teheráni egyetemet azonban immár harmadik hete tartják megszállva a katonák és rendőrök, s nem engedik be a hallgatókat a második otthonukba. Hogy mi az összefüggés e két dolog között? Ennek megértéséhez valamivel régebbi eseményekkel kell kezdeni.

Mint ismeretes, a napokban tartották Iránban a második fordulóját azoknak a választásoknak, melyeket eredetileg a múlt tavaszon kellett volna megtartani. De az első fordulóra csak nyáron került sor, mert a sah „alaposan” akarta előkészíteni. Ez sikerült is, és a család választási komédia eredményeként a sah listája aratott „győzelmet”.

De ekkor olyasmi történt, ami még nem fordult elő az iráni parlament történetében: a nép hatalmas tiltakozó mozgalmának hatására a sah kénytelen volt a választásokat érvényteleníteni és a kormányt lemondatni. Kétségtelen, e nagy politikai győzelmet elősegítették az utóbbi években lezajlott közép- és távolkeleti események, nevezetesen az iraki, a dél-koreai és a törökországi megmozdulások.

Az iráni reakció azonban új támadásra készült. Titokban előkészítette a választások

második fordulóját, majd megkezdte a választási gépezetet, és néhány nappal ezelőtt már össze is ült a parlament. A kormányzat minden bizonnyal igen elégedett manőverének sikerével, hogy a népet kész tények elé állította, de most is félreismerte a tömeges politikai éberségét és elszántágát.

Országszerte újra felcsaptak a tiltakozás és felháborodás hullámai, s ennek része az egyetemisták tüntetése is, nemcsak Teheránban, hanem a vidéki egyetemeken is, sőt a külföldön tanuló iráni diákok körében is nagyszabású tüntetések, ülsztrájkok vannak. Valamennyien — a dolgozókkal együtt — követelik: érvénytelenítsék a hamis választásokat!

A sah, hétéves egyeduralma alatt sokat „fájdozott”, mind terrorral, mind demagógiával azon, hogy az egyetemet lefegyverezze politikailag. Az egyetemisták azonban minden évben megemlékeznek az 1953-ban, a Moszadik elleni puccs után mártírhaltalt diáktársaik emlékére, akik hazájuk függetlenségének kiharcolását tűzték ki célul. Nemcsak emléküket őrzik, nem feledkeznek meg az esküjükről sem, hogy a végső győzelemig folytatják a harcot.

FERUZAN

Mit olvassunk

Régi görög hétköznapiak

Szemelvények a görög művelődés forrásaiból. Gondolat Kiadó.

A gyűjteményes kötet a görög élet mindennapjait mutatja be a korabeli források alapján. Sorra veszi az ókori görög ember életének különféle területeit: munkáját, közösségi életének központját — a piacot — étkezéseit, szórakozását, játékeit, adomáit, szerelmét, házasságát. A könyv az Európa Antológia görög sorozatában jelent meg. — Könyvtári száma: Sz 6220.

Fukász György:

A magyarországi polgári radikalizmus történetéhez

1900—1918. Jászi Oszkár ideológiájának bírálata. Gondolat Kiadó.

A szerző a marxizmust bíráló különböző elméletek egyik magyarországi forrásaként a századeleji polgári radikalizmust jelöli meg, mint amely különösen a polgárság és az értelmiség egyes rétegeiben hatott erősen. Ennek az ideológiának vezető képviselője volt Jászi Oszkár, akit antimarxizmusa nyugati emigrációja éveiben a szovjetellenességbe és népi demokratiásuk fejlődésük tagadásába sodort. A szerző mélyreható elemzéssel mutatja ki a polgári radikalizmusnak úgy pozitív, mint negatív vonásait. — Könyvtári száma: B 14 273.

Györi Dezső:

Gömöri rengeteg

Regény. Zrínyi Kiadó.

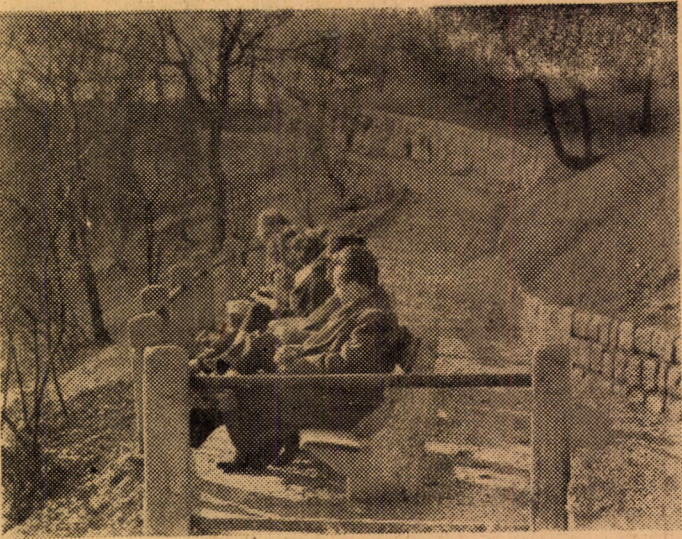
A népszerű történelmi regények írója ezúttal a közelmúltból veszi témáját: 1944 őszén, egy felvidéki határmenti kisvárosban játszódik a regény cselekménye. A történet hősei a Rima-völgyben működő magyar partizánok, akik a kisváros lakóitól támogatva küzdenek a német fasiszták ellen. — Könyvtári száma: Sz 6195.

4 KÖZGAZDÁSZ

TAVASZI KÉPEK

Tatarozzák a „Gellért-tanszéket”

Sütkérezés

APRÓSÁGOK

Abszolút igazság

Egy kis társaság beszélgetett arról, hogy a képletek és a rajzok mennyire megkönnyítik, érthetőbbé teszik az egyébként bonyolult matematikai tételeket. Már vagy tíz percet folyt a vita, amikor az egyik ott-tartózkodó megjegyezte: — Alapjában véve ez nem nagy valami. Egy matematikai tételt képlettel felírni vagy felrajzolni — egyszerű kis produkció. Ennél — saját szememmel láttam — már sokkal nagyobb, mondhatnám korszakalkotó képleteket is felírtak már, óriási távlatokat nyitva olyan tudományoknak, mint például a filozófia.

— Miért éppen a filozófia?

— Igen, éppen a filozófia.

Felsőfokon

— Kedves hallgatóim, mint ugyebár az előző számítások alapján felírt két-dimenziós és kombinációs, sőt, „tudományosan statisztikai” táblázatból kitűnik, a hallgatóság nemek szerinti, kétismérvés csoportosítása viszonyszámokban így alakul:

A férjhallgatók az egész hallgatóság mintegy hatvan százalékát alkotják. A női hallgatók tehát negyven százalékát. Ez nagyon lényeges momentum, mert világosan megmutatja, hogy nem 70 százalék a férjhallgatók aránya, hanem csak hatvan százalék, s nem 30 százalék a nők aránya, hanem negyven. Ezt figyelembe véve, bátran kijelenthetjük, hogy száz hallgató közül átlagosan hatvan

fiú. Nemrég az egyik filozófia szemináriumunkon mély és hosszas hallgatás után tanársegédünk végleg meggyőződött arról, hogy a csoportban, senkinek még fogalma sincs az abszolút igazság mibenlétének hogyvoltáról. Szegény nagyon elkeseredett. Ekkor valaki felvetette, hogy próbálja talán a tanársegéd elvtárs felrajzolni a problémát okozó „igazságot”. Hiszen már eddig is számos kérdés sikerült rajzban megmagyarázni, a nem éppen abszolút zseni társaságunk. S mit meg nem tesz csoportjárt egy meleg szívű szemináriumvezető? Felrajzolta. Az abszolút igazságot.

hallgató férfi és csak negyven nő.

— Ezek után megkérem kedves kollégájakat, Boksa Bertalant, hogy összegezze az általam elmondottakat, és röviden elemezze a férfi- és női hallgatók megosztási viszonyait. De csak röviden!

— Hát... hát, végeredményben, ha kiemeljük az előadás lényegét, akkor megállapíthatjuk, hogy a hallgatóság negyven százaléka férfi, harminc százaléka nő.

— Hogyan? Maga nem hallgatta kellő figyelemmel az előadásomat? Maga nem tud megjegyezni két számot? Még harminc százalék hiányzik az egészről. Hová tűnt a maradék harminc százalék?

— Az! — Nincs itt az órá.

KISZ-HÍREK

Március elsején alapszervezeti taggyűlések lesznek. Megtárgyalják az „Ifjúság a szocializmusért”-mozgalom jelenlegi helyzetét és a második félév feladatait.

TDK-értekezletet tartottak február 25-én a KISZ-bizottság rendezésében a TDK-titkárok.

SPORT

Megindult az új idény!

Labdarúgás

Megkezdődtek a labdarúgó-vessünk egy pillantást a bajnokság II. fordulójának mellára: mérkőzései. Idénykezdes előtt

Bp. II. oszt. Keleti csoport őszi végeredménye

1. H. ETI	15	14	1	—	56:13	29
2. TUKER	15	10	4	1	33:14	24
3. Pénzverő	15	10	3	2	42:24	23
4. Síketek	15	10	2	3	43:23	22
5. Közgazd. Egy.	15	10	—	5	32:28	20
6. Képzési Húzó	15	7	3	5	27:23	17
7. Postajavító	15	7	1	7	39:27	15
8. KIOSZ SP.	15	6	3	6	16:20	15
9. László-kórház	15	4	5	6	19:28	13
10. Műsz. Műv.	15	5	2	8	23:28	12
11. Fer. Vasutas	15	4	4	7	23:27	12
12. Filmtechnika	15	3	3	9	17:44	9
13. Köztisztaság	15	3	2	10	17:42	8
14. HEV	15	2	4	9	13:40	8
15. Rákossiliget	15	3	1	11	19:38	7
16. Fások	15	1	4	10	20:40	6

A csapat a vizsgaidőszak befejezése után megkezdte előkészületeit az új idényre — amely nem a legjobban sikerült; elsősorban szabaddan dolgozott kevesebbet a csapat, és a tornatermi edzések sem szolgálták teljes egészében az erőnlét fejlesztését.

Itt említjük meg az öröndetes tény, hogy a csapat tanulmányi eredménye javult: 3,78, négyen érték el jórendűségénél jobb eredményt.

Elkészült a csapat sorsolása is, közöljük a sorsolás első részét:

- II. 26. Pénzverő—Közgazd. Egyetem
- III. 5. Közgazd. Egy.—HEV
- III. 12. László-kórház—Közgazd. Egy.
- III. 19. Közgazd. Egy.—Filmtechnika

Sajnos, a mérkőzések helyét és időpontját csak a legkritikább esetben tudjuk közölni, ugyanis ez legtöbbször csak az utolsó pillanatban dől el. Felhívjuk a szurkolók figyelmét arra, hogy a mérkőzések helyéről és idejéről plakáton fogunk értesítést adni.

A csapat ősi teljesítményéről és tavaszi terveiről így nyilatkozott Tráj Gyula csapatkapitány: „Az őszi teljesít-

ménnyel meg vagyok elégedve, bár az ötödik helyen géztünk, a csapatban több van, mint amennyit a jelenlegi helyezések mutat. Remélem, hogy a tavaszi idényben azt nyújtja a csapat, amire képes, annál is inkább, mivel az új játékosok jól beilleszkedtek az együttesbe, az edzések látogatottabbak, mint eddig, és javult a csapatszellem is. A játékosok nevében megígérhetem, mindent megteszünk a jó szereplés érdekében, s talán ha egy kis szerencsénk is lesz, feljuthatunk az első osztályba.”

Jó munkát és sok sikert kívánunk hozzá!

Kosárlabda

Ebben a sportágban is kezdtek sportolóink. A férfi első csapat első mérkőzése elmaradt. A lányok viszont már túl vannak az első osztályon.

Február 19. I. forduló: Közgazdasági Egy.—Ganz-MÁVAG 31:27.

A tartalékosan felálló csapat elsősorban jó védőmunkával kerekedett felül az 5. helyen álló ellenféllel szemben.

Közgazd. Egy.—Bp. Spartacus B. 73:65.

Kétszeres hosszabbítás után nyertünk a B-csapat ellen.

ÁRU — ZENE — PÉNZ

TDK szakdolgozat

A „Five o'clock tea” (— másnéven az ótói tea (L: Ország: Angol—magyar szótár. Budapest, 1960. 717.) — közmert és közszeretetenek örvendő intézmény, amely azonban már többeket juttatott a tönk szélére és a légióba is, mint például Würfli Egmont is, Zürichből. (P. Howard: Tizenégykarátos autó. Budapest, 1958. 94. o.)

Ez a kiváló találmány világhódító útja során nem kerülte el hazánkat sem. A felbomló jampec-társadalom és a helyükre benyomuló huligánok nyomán egyetemünkön is felütötte a fejét. Ennek a térdhódításnak három fő fázisát felfigyelhetjük meg. Először 1959 őszén jelentkezett képmutatón szelid „Csak egyetemistáknak” néven. Ebben a formában tartotta magát egy fél éven keresztül, majd a vizsgaidőszak után — részben felszínre is jelentkező gazdasági, részben bonyolultabb társadalmi okokból kifolyólag — már mint kimondottan ótói tea, kiszélesedett lehetőségekkel és társadalmi alappal jelent meg. („Jazz is! Tanc is”) Ezeket a rendezvényeket végre teljes pompájában virágozott ki a társadalmi munkamegosztás, amely szerint az Árut a nagybudapesti lányiskolák, a Zenét az Ifjúsági Jazz, a Pényt a patriarchális és matriarchális társadalom vezető rétege szolgáltatta.

(L: Brehm: Állatok világa. V. kötet — Gerincsek. Bp. 1958. 436. o.) A fejlődés harmadik szakasza napjainkban, szemünk előtt zajlik le, amikor az autók vasárnap délutánonként „Központias Irodalmi Teák” álnév alatt foglalja el. Itt azonban meg kell állnunk.

Kérdem én, milyen jogon nevezik ezeket a z „irodalmi teákat” közzéadásnak, amikor a résztvevők között a

gyakorisága legfeljebb csak (kiemelés tőlem) 9,6 százalék. (L: Köves—Párnicski: Általános statisztika. Budapest, 1960. 31.)

Kérdem én, milyen jogon nevezik ezeket a „központias irodalmi teákat” teának, amikor az említett tömegszerecsétlenségeken legfeljebb bort, sört, pálinkát, legjobb esetben kávét lehet csak kapni. Budapest Fővárosi Tanácsának Italmérsi Urbániuma. Budapest, 1955 IX. 4. hrsz. 253.)

Kérdem én, milyen jogon nevezik ezeket a „központias irodalmi teákat” teának, amikor az említett tömegszerecsétlenségeken legfeljebb bort, sört, pálinkát, legjobb esetben kávét lehet csak kapni. Budapest Fővárosi Tanácsának Italmérsi Urbániuma. Budapest, 1955 IX. 4. hrsz. 253.)

Mindezek előrebocsátása után a fogyasztóerők és a fogyasztási viszonyok összhangjának fönntartása érdekében javasolom a terminus technicus revízióját és egyben ajánlom az alábbi elnevezéseket: Sör-csarnok az „Értéktörvényhez”; „Medián Kávéház”; „Derivált Bár”; „Leibeigenschaft Espresso” vagy csak egyszerűen „Rózda”.

Dékány István

TÓTH IVÁN

harmadéves hallgatónk

ÖNÁLLÓ GORDONKA ESTJE

1961. március 2-án, délután fél 7-kor a Marx Károly Közgazdaságtudomány Egyetem klubtermében.

KÖZGAZDÁSZ

a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja. Cím: IX., DIMITROV TÉR 8. Telefon: 186—890/138 m. Szerkesztő: Bögre Katalin Kiadó: Hirlapkiadó Vállalat Készül a Szikra Lapnyomdában Megjelenik 2 hetenként Szikra Lapnyomda